

Descriptors

Assumpció Cantalozella va néixer a Santa Coloma de Farners. És llicenciada en filologia catalana, va participar en alguns llibres del col·lectiu «Ofèlia Dracs», col·labora regularment a *El Punt Avui* i ha escrit diverses novel·les i reculls de narracions. Ha obtingut un èxit remarcable amb novel·les històriques com *El falcó del comte*, *Corpus de sang* i *L'amor secret del rei en Jaume*.

Quan vaig començar a escriure

Devia tenir nou anys quan vaig fer un conte, o potser una escena, d'unes nenes que es perdien pel bosc. De boscos, a part dels de Hänsel i Gretel, de Blancaneus i la Caputxeta, n'hi havia just al costat del col·legi de monges on anava. Des de les finestres de les classes es veien, enfilats a unes muntanyes que ens queien pel cap, sobretot els hiverns havent dinat, quan eren fosques, quasi negres, retallades a un cel que brillava. Si estiraves la mà, les podies agafar.

Des de 12 a 15 anys, estava a un internat on organitzaven «certàmens» cada dos mesos. Vaig participar en tots, i els vaig guanyar tots menys un. Tenia una colla que em feien de claca. El meu deliri era un armari amb una claueta. Obrir-ne les portelles envidriades i aparèixer davant meu tot aquell món de vides de gent, d'aventures, era un regal. Me'ls vaig llegir, un darrere l'altre, aquells llibres. Hi havia una col·lecció per a adolescents, escrita i publicada pels jesuïtes. Les vegades que em vaig llegir aquells llibres, no podria pas comptar-les. «*La Cantalozella escriu en el estilo de los libros que estás leyendo*», va ser el comentari de la *Madre* a l'hora de lliurar-me el premi més important, el de final de curs, on sortia el castell de Farners i l'ermita.

A 16 anys i a 17 anys, vaig fer dos petits escrits al programa de la Festa Major, que imprimíem a casa. El meu pare, un impressor il·lustrat, lluïa de nena que escriu, i que llegeix textos de cap per avall. Com els linotipistes. Vaig fer-ne dos. El primer portava per

títol «Retorn a Farners», i explicava una pujada a peu, muntanya de Farners amunt, pel mig de les roques de granit, dels boscos, i la descoberta, després d'una corba, del castell de Farners i el Turó del Vent.

Aquest escrit m'agrada d'una especial manera. Recull un sentiment que se'm va posar a la pell per sempre més.

Tres fets importants més que m'han influït van ser les vegades que vaig estudiar a França. A 18 anys, a Sisteron, prop de l'avió estavellat. La segona a 22 anys, a Tolosa del Llenguadoc. La tercera vegada, vaig fer un curset intensiu de francès a Pau, extensió de la Universitat de Tolosa.

França em va descobrir el món. Des de Sisteron, les monges ens van permetre anar al Carnaval de Niça. Amb dues noies, vam entrar a la Costa Blava des del turó perfumat de Grasse. A baix, s'hi obria tot el mar, resseguit per cales i muntanyes. Recordo la tarda de Canes, passejant pel carrer paral·lel al passeig de mar. Obríem la boca al·lucinades veient com passaven una corrua de descapotables amb xofer i senyores al Niça, de darrere, amb un gosset pelut als braços. Allò era Hollywood! Resseguint la costa, vam aterrar a la Promenade des Anglais, a plena Niça, després d'haver-nos aturat a dinar a Montecarlo, visitar per fora el casino i anar a veure l'estimball on se suïcidaven els homes i dones que havien perdut les fortunes a les taules de joc a dins aquell edifici lluent, il·luminat, envoltat de jardins.

El meu pare, un impressor il·lustrat, lluïa de nena que escriu, i que llegeix textos de cap per avall. Com els linotipistes

CARME SANGUAS

conèixer el nebot de Pau Casals. Vaig assistir a un míting de diumenge al matí que aconduïa un exministre d'Ensenyament de la República i que ens va proclamar la propera mort de Franco i la llibertat. Vaig donar la mà al ministre, acompanyada pels sabaters. Em van demanar que passés papers a la frontera. Sort que tenia amics catalans amb seny.

Allà vaig saber que sempre més seria socialista, antifranquista, que Déu era a la Natura. I vaig aprendre a fer petons intensos a la boca dels nois i

Del Casino, vam anar a Mònaco... Ufff. Només vam visitar el palau per la part de fora, però vam recórrer els caminets que rodejaven el mar, com els nostres camins de ronda actuals. Al vespre, quan tornàvem a l'hotel de Canes amb tren, vam lligar i deslligar alhora, que amb els desconeguts qualsevol s'hi embolicava, sobretot si eren d'un tren que travessava aquella costa de Déu, amb llumetes a la nit, i que tenia Carnestoltes, Casinos, senyores de gosset i un palau on residia una actriu convertida en princesa.

Sisteron tenia dos rius: la Durance i un altre, que es trobaven just allà on anàvem a passar les tardes. Un era blau de posta; l'altre, absolutament verd. I allà venien els nois. Quina llàstima —ens diem la meva generació—, de no haver pogut resseguir aquells músculs fermes amb qui anàvem després del riu a jugar al futbolí!

Tolosa. Vaig fer-hi un curset de tres mesos a la rue du Taur, a ple centre d'aquella ciutat que acollia una munió de refugiats escapats d'en Franco. Vaig descobrir-hi l'odi, als ullets de dos sabaters que em parlaven com si jo fos un talismà. A Tolosa, vaig veure-hi la immensa Garona, al mig de la ciutat. Vaig veure-hi *Viridiana*, al casal socialista, on, sortint, vaig

vaig saber què eren les seves mans al meu pit.

A Pau. Un somni. Em van posar a la classe dels filòlegs. Allà vaig descobrir-hi Saussure i Chomsky, i vaig separar el lexema del gramema. Estava al costat d'una polonesa ben rossa. Ens vam fer íntimes amigues. Era catòlica a matar. Anava a l'església i m'explicava com eren perseguits els cristians, sota els comunistes.

La trobada secreta que els polonesos van convocar a una aula de l'Institut on estudiàvem és un cop de fuet al mig de la meua vida. Sobretot perquè, amb ells, havien convidat flamencs, i altres catalans. El ponent parlava ben fluix... xiu-xiu. Alerta que pot haver-hi un micròfon.

Hi ha més coses... moltes més que m'han dut a la literatura. Perquè, no ho he dit, però tota aquella època, des dels 17 anys, escrivia un diari, iniciat després de llegir *El diari d'Anna Frank*. Primer en castellà. Des de Tolosa, en català. Aquest darrer em va servir per fer *Les campanes de Sant Serní*.

La vida personal, me la guardo ben endins, per poder viure.

ASSUMPCIÓ CANTALOZELLA

Allà vaig saber que sempre més seria socialista, antifranquista, que Déu era a la Natura. I vaig aprendre a fer petons intensos a la boca dels nois

Francesc Haro (Olot, 1967). Llicenciat en filologia hispànica, és professor de llengua i literatura a Secundària. Ha treballat com a corrector i traductor per a diferents editorials. El 2008 va publicar el relat «Per què s'acaba el gas, als encenedors?», dins del llibre de contes *Qui no emprèn el gat pentina*, una iniciativa de la Jove Cambra de Girona.

L'individu ben equilibrat està boig

Després de creuar el pont de Vincent Thomas, que uneix Terminal Island amb San Pedro, li vaig dir al taxista, amb el meu horrible anglès, que s'aturés davant de l'Acapulco Mexican Cantina. Volia saber per endavant on m'havien citat per a l'entrevista. No eren encara les onze del matí però la calor ja era insofrible, i es feia prou evident a la roba, que s'amarava de l'enganxosa humitat característica dels estius californians. Com que encara disposava d'una mica més d'una hora, ho vaig aprofitar per buscar una botiga de licors. Un amic m'havia xerrat que Bukowski —Hank per als amics, Charles per als editors, Henry al registre civil i Henry Hank Chinanski als seus llibres— salivava per un Riesling. No va ser gaire difícil trobar-ne una, perquè aquell carrer estava infestat de botigues de licors i locals on, si et despistaves, podies sortir amb el tatuatge d'una calavera a l'esquena o un *piercing* a la llengua. A l'entrada, hi penjava un cartell on es podia llegir «East Side. Liquor

Store». El mànager de la botiga, un gegant d'aspecte bonàs, me'n va recomanar un de la zona d'Alsàcia. Vaig pagar resignat els quaranta dòlars que costava l'ampolla i vaig tornar cap a l'Acapulco Mexican Cantina. Era un restaurant nostàlgic, que et submergia en l'època daurada del cinema de Hollywood. Vaig seure a l'ombra d'unes palmeres, que creixien insurgents en un pati interior del restaurant, i vaig demanar una cervesa freda al cambrer. A la meua esquerra hi havia un cartell de la pel·lícula *9½ Weeks*. Una espatarrant Kim Basinger em donava la benvinguda al somni americà. Mentre esperava la cervesa, vaig treure un llibre de Charles Bukowski de la meua bossa. Estava capficat en la lectura quan un home que rondava la seixantena, pell blanca endurida pels excessos, mirada transgressora, cabells grisos desendreçats i barba descurada, vestit amb una camisa de quadres negres i vermells que li donava aspecte de llenyataire, em va interrompre amb la seva veu esqueixada per la nicotina.

—Tu deus ser en Morrissey, en Bart Morrissey?

Vaig ser incapaç de respondre. La presència fantasmal d'en Bukowski m'havia dut a un estat de letargia. D'inacció.

—Cagumdéu. El *New Yorker* m'envia un *putu* becari per entrevistar-me? Encara ets a temps de fer alguna cosa profitosa a la vida —sempre recordaré el moviment dels seus llavis quan escopien aquestes paraules—. Els periodistes sempre han estat una colla de cabronassos. Fills de puta. Mai vau mostrar cap interès pels meus textos. Jo no era Hemingway. Tampoc volia ser-ho. I ara voleu saber què cony és de la meua vida.

Aquell carrer estava infestat de botigues de licors i locals on, si et despistaves, podies sortir amb el tatuatge d'una calavera a l'esquena o un piercing a la llengua

> **Il·lustracions:** Carme Sanglas, Barcelona, 1953. Llicenciada en

història de l'art per la Universitat de Barcelona, ha fet també estudis de belles arts. Des del 1986 viu i té l'estudi a Odis (Alt Empordà). El seu treball parteix de tècniques i referents clàssics de moltes procedències i èpoques per representar coses i vivències amb un sentit alhora actual i atemporal.

Bukowski era, però, un venedor de bíblies, un xerraire compulsiu, un inventor d'històries. I així és com vaig conèixer la faceta més fosca d'aquest personatge. Perquè el màxim representant del realisme més brut no era una persona de carn i ossos. Fa temps que va deixar de ser Charles Bukowski per convertir-se en Henry Chinanski, el seu *alter ego*. Em va explicar que, com que al principi cap revista literària volia publicar els seus contes, va haver de treballar en una fàbrica de galetes per a gossos. Em va dir que emprava la seva

columna setmanal, al diari *Open City*, per airejar falsedats de persones que ell creia que alguna vegada l'havien traït. Que després que un jove poeta de qui s'havia fet amic begués fins a morir, n'havia intentat seduir la vídua. Que encara que sempre presumia de la seva promiscuïtat sexual, havia passat temporades llargues sense tenir relacions carnals. I, quan ja estava completament borratxo, em va confessar que havia coincidit amb l'Allen Ginsberg, en un recital poètic, i que li havia dit a la cara que des de *Howl* no havia escrit més que merda.

Després de dues hores de xerrameca, em va dir que havia d'anar a buidar la bufeta. Es va aixecar de la cadira amb dificultat, va deixar escapar un altre «fill de puta» i es va dirigir cap als banys fent tentines. Ja no el vaig veure més. Havia deixat escrit un poema en un tovalló:

Esperant la mort
Com un gat
Que està a punt de saltar sobre
El llit

Em fa tanta pena
La meva dona

Ella veurà aquest
Cos
Blanc
Rígid
El sacsejarà una vegada i després
Potser
Una altra:

En Hank no
Respondrà...

Estava inacabat. Vaig col·locar el tovalló dins del llibre que estava llegint i ho vaig guardar tot a la bossa. Em vaig adonar, aleshores, que no li havia donat l'ampolla de Riesling.

FRANCESC HARO

Bukowski era, però, un venedor de bíblies, un xerraire compulsiu, un inventor d'històries. I així és com vaig conèixer la faceta més fosca d'aquest personatge